

Ova je presuda Hrvatskoj – čini se – donijela stanovito otrježnjenje. Koliko je ono ozbiljno tek će se vidjeti. U svakom slučaju donijela joj je nešto što joj je možda potrebnije od oslobođenja generala, jer jedan od ciljeva Domovinskog rata svakako je bio i "otrježnjenje" naroda. Ovaj cilj nije morao biti izrečen, ali je implicitno morao postojati, jer bi inače sve bilo uzaludno (što se maltene i dogodilo). Ovo će mnogima biti teško priznati; i sam priznajem, jako je neugodno to priznati. Ipak će razborito prosuđivanje u najmanju ruku ostaviti otvorenom i mogućnost da neki interni vitalni interesi Hrvatske za koje su toliki krvarili, još uvijek nisu ostvareni. Dvojica generala mogli su poginuti u ratu kao i mnogi drugi, ali nisu. Smijemo se upitati kako ti poginuli, koji su dali sve i nemaju više što dati, vide svoju Domovinu i njezin narod sada, toliko godina nakon rata? Osjećaju li da se njihova žrtva isplatila? Kakva je razlika između njih koji su pali pod agresorskim granatama i ovih koji padaju pod 'rafalima' Haaškog suda? Kakva korist i od jednih i od drugih 'padanja', ako se Hrvatska ne zna ili neće 'dignuti'?

No, ako bi se Hrvatska 'dignula' osviještena, ako bi shvatila da se ne smije odricati ni prodavati vrijednosti zbog kojih njezini «najvrjedniji i najzaslužniji» leže u Haaškom zatvoru, zar to ne bi bio veći uspjeh naše molitve nego da je ona generale oslobodila osude u Haagu, a da Hrvatska ostane onakva kakvu nitko, a ponajmanje ovi generali, ne želi? (Izuzev dakako onih koje malo ranije nisam htio «uzimati u obzir».)

Da li je Bog uspjeh naših molitava usmjerio u ovom ili – ako mi to kao cjelina nećemo - u nekom drugom pravcu, vidjet ćemo. U svakom slučaju iskrena će molitva vjere polučiti svoj uspjeh. Ako ne na općem planu, u slučaju da većina to odbija i misli da nam to ne treba, a ono sigurno na pojedinačnom: da će se naime znati i u Haaškom zatvoru i u Hrvatskoj kakvu ne želimo izdržati na trnovitom putu do nekih boljih vremena, ne gubeći nadu.

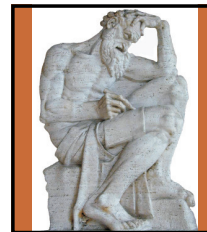
Smijem li na kraju, bez obzira na molitvu koja je bila tema ove refleksije i koja će ovako ili onako polučiti svoj uspjeh kod onih koji su iskreno i s vjerom molili, dovesti pred oči jednu viziju koju ja, ako stvari budu tekle kako su počele, neću doživjeti? Izreći ću je u obliku pitanja:

Da li će naši generali, kada se (pretpostavimo) nakon izdržane kazne budu vraćali kući s ponosom osjećati da su dali nemjerljivi obol za ostvarenje jedne željene, otriježnjene Hrvatske, ili će možda povući svoje obitelji k sebi i ostati 'tamo negdje vani', jer se oni "za takvu Hrvatsku nisu žrtvovali"?

NR

Više puta se nađete u društvu nekoga koji se nekome ruga ili nekoga ismijava. E, pa provjerite da li ima pravo madagaskarska poslovice koja kaže:

**Tko ni za što na svijetu nije sposoban,
taj uvijek ismijava druge.**

SVETO IME

župni bilten - RISIKA

III. VAZM. NEDJ. - 8.V.2011.

Broj: 19(206)

**Nije li gorjelo srce u nama,
dok nam je putem govorio,
dok nam je otkrivao Pisma?**

Današnje evanđelje (Lk 24, 13-35)

DOMETI HAAŠKE PRESUDE I NAŠIH MOLITAVA

O Haaškoj se presudi našim generalima Anti Gotovini i Mladenu Markaču mnogo govori i piše. Komentara ima različitih, pa i takvih nad kojima se svaki hrvatski domoljub mora zamisliti i upitati se, čija je to produžena ruka bio Haaški sud.

Ovdje međutim ne želim o tome, nego želim sa čitateljima podijeliti jedno razmišljanje na koje me naveo razgovor za okruglim stolom što su ga u TV-emisiji "Peti dan" vodili gg. Slaven Letica, Zvonko Maković, Velimir Visković i Igor Zidić pod vodstvom gđe Milane Vujović - Runjić 22. travnja o.g.

Prvi dio emisije bio je posvećen spomenutoj temi - presudi Haaškog suda. Jedan dio tog razgovora učinio mi se za nas kršćane vjernike posebno zanimljiv i bio je poticaj za ovo razmišljanje. Ističem da mi ni taj dio kao ni ostali sadržaj razgovora nije interesantan za komentiranje, nego za nešto drugo: bio mi je povod za daljnje, prošireno razmišljanje.

Moram ukratko iznijeti taj dio razgovora, jer - i oni koji su ga gledali moraju se na nj podsjetiti.

Prof. Maković osvrnuo se na (ne)aktivnost katoličke Crkve u Hrvatskoj s obzirom na Haaško suđenje i posebno na inicijativu kojom su naši vjernici u ožujku bili pozvani na molitvu i post za naše generale.

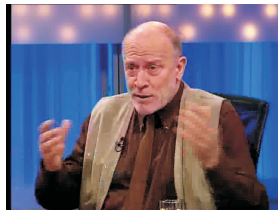
Zvonko Maković

U tom smislu i kontekstu g. Maković je doslovno rekao: *"Mene je tu jako razočarala katolička Crkva. I sa tim molitvama. Da će se molitvama nešto postići. To je nešto, što... ja se osjećam izdanim; da se išlo unaprijed vjerovati da će nam pravda stići s neba; istodobno nevjerovanje u legalne institucije vlasti..."*

Nešto kasnije g. Zidić je replicirao da je molitva ipak bila važna, možda važnija za one koji su molili, a uostalom Bog nije nikad razočarao dok ljudi jesu. I to ljudi znaju. G. Maković i g. Visković su na to uz karakteristični smiješak odgovorili kako je evidentno da je to ipak bilo uzaludno, *"jer Bog molitvu nije uslišao"* (Maković) - dakle *"pucanj u prazno"* (moj komentar).

Nakon toga je diskusija krenula u drugom pravcu koji nam ovdje nije interesantan

Nije mi ovdje problematično što g. Maković i g. Visković ne razumiju što je kršćanska molitva niti to u ovom trenutku od njih očekujem. Ono što mi se postavlja kao pitanje jest kako smo mi kršćani, mi koji smo se molili doživjeli tu presudu, odnosno kako mi vidimo odnos naše molitve prema presudi kojom je nepravda nanosena ne samo generalima, nego - kako je poznato - cijelom našem narodu i Domovini, državi Hrvatskoj? Nije li se možda i u nama poljuljala vjera u vrijednost i 'efikasnost' molitve kao takve?

Igor Zidić

To se lako može dogoditi kada se molitvu odnosno njezinu uspješnost želi mjeriti nekakvim empirijskim mjerilima, i to samo onima koji su nekome u danom trenutku pri ruci, a zaboravi se da su dometi molitve daleko širi i da zadiru izvan područja koje je u tom trenutku osvijetljeno našim razumom i našom spoznajom.

Zato bi - u našem slučaju - bilo potrebno postaviti barem još nekoliko pitanja i na njih, dakako, odgovoriti.

Trebalo bi prije svega najprije pitati generale, koji su ovom presudom posebno naglašene "žrtve" Domovinskog rata, što je njima značila i što im znači molitva njihove Crkve u ovim tragičnim trenucima? Imaju li i oni pravo izreći sud o njezinoj "efikasnosti"? Mislim da bi oni sasvim drukčiju prosudbu o toj molitvi donijeli nego neki naši sugovornici za okruglim stolom, a možda i neki od nas.

No krenimo dalje.

Jasno je da su oni bili spremni poginuti u ratu za slobodu svoga naroda i za oslobođenje svoje Domovine. Jasno je i to da bi njihova eventualna pogibija u ratu bila (barem iz ovog kuta gledano) uzaludna kada do oslobođenja i do uspostave države ne bi došlo ili kad bi se 'dogodila' država "za koju se oni nisu borili", što nažalost iz dana u dan ponavljaju njihovi suborci iz Domovinskog rata. Smijemo pretpostaviti da oni koji su bili spremni žrtvovati svoj život na jedan način za svoju Domovinu, da će ga biti spremni darovati i na drugi način (upitno je koji je od tih načina teži). No ne treba zaboraviti da je to - jedno i drugo - bitno vezano uz svijest jesu li ili nisu njihove žrtve bile uzaludne.

Jer upravo je tu daleko aktualniji problem "uzaludnosti". On je ovdje je vrlo realan i oipljiv dok je kod molitve zapravo prisutan samo onda kada se molitva ne razumije, ili dovoljno ne razumije. Jer domet molitve mi nikada do kraja ne vidimo, dok u njezinu moć vjerujemo (i to 'bez ostatka') jer je sam Bog njezin garant.

Možemo na tim tračnicama razmišljanja ići dalje.

Ako sve žrtve Domovinskoga rata Hrvatskoj nisu bile dovoljne da se otriježni, nije li ova pljuska, čije su žrtve baš ovi najzaslužniji i najvrjedniji, još jedna, možda zadnja šansa našem narodu da konačno "dođe k sebi"?

Činjenica je da nekima među nama ova presuda nije bila nikakvo iznenađenje već nešto što su sa zebnjom u srcu, ali i gotovo sa sigurnošću od početka očekivali. Istina je i da su mnogi, koji su vjerovali onima kojima očito ne treba vjerovati, mislili kako će 'pravda' pobijediti. (One treće koji su željeli ovu presudu ne uzimam ovdje u obzir, jer mi za ovaj kontekst razmišljanja nisu važni, ali valja znati da su oni, već prema mogućnostima koje su imali, marljivo radili da do osude dođe.) Stvarnost je pokazala da su oni prvi imali pravo, dok su ovi drugi očito živjeli u iluziji. Oni koji žive u iluzijama stalno su žrtve ovakvih ili onakvih iznenađenja, dok god se ne otriježne.